

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017, 1.-4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á lögum um skráningu einstaklinga nr. 140/2019 (andvana fædd börn og heildarafhending þjóðskrár). SRN20060100
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið/Skúli Þór Gunnsteinsson
Innleiðing EES-gerðar?	☐ Já ☒ Nei
Dags.	12. ágúst 2020

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni.

Frestun réttaráhrifa:

Undanfarin ár hefur ný löggjöf og lagabreytingar gert kröfur um miklar breytingar á kerfum þjóðskrár, þeim upplýsingum sem þjóðskrá heldur og miðlun þeirra. Má þar helst nefna lög um lögheimili og aðsetur, nr. 80/2018, lög um kynrænt sjálfræði, nr. 80/2019 og lög um skráningu einstaklinga, nr. 140/2019. Er þar t.d. um að ræða kröfur um skráningu lögheimilis niður á íbúðir, dulið lögheimili, skráningu á hlutlausu kyni, aðgreinanlegar kerfiskennitölur, dulið nafn, skráningu vensla og breytingar á miðlun þjóðskrár.

Stór hluti þessara lagabreytinga á að taka gildi í janúar 2021. Nú liggur fyrir að ekki mun takast að klára öll þau verkefni sem nauðsynlegt er að ljúka til að uppfylla allar þær lagabreytingar sem taka eiga gildi í janúar 2021. Í ljósi framangreinds hefur Þjóðskrá Íslands þurft að endurskipuleggja verkefni og forgangsraða.

Í 2. mgr. 24. gr. laga um skráningu einstaklinga kemur fram að bann við heildarafhendingu þjóðskrár, sem kveðið er á um í 2. mgr. 12. gr. laganna, skuli taka gildi 1. janúar 2021. Eins og staðan er í dag er ljóst að ekki mun takast að ljúka við að breyta miðlun þjóðskrár fyrir gildistöku ákvæðisins þann 1. janúar nk. á þann hátt sem framangreind lagaákvæði kveða á um.

Í ljósi framangreinds fór Þjóðskrá Íslands þess á leit við ráðuneytið að ráðherra leggi til við Alþingi að gerð verði breyting á 2. mgr. 24. gr. laga um skráningu einstaklinga þannig að gildistöku 2. mgr. 12. gr. laganna verði frestað til 1. júní 2022.

Andvana fædd börn:

Samkvæmt 11. gr. laga um skráningu einstaklinga nr. 140/2019 geta útlendingar, vegna sérstakra hagsmuna hér á landi fengið útgefna kerfiskennitölur. Þessar kerfiskennitölur eru til hagsbóta fyrir opinbera stofnanir, t.d. ef þessir einstaklingar þurfa að greiða skatt, nýta lækniþjónustu o.fl. Í ljós hefur komið að nauðsynlegt þykir að gefa út kerfiskennitölur fyrir andvana fædd börn sem fæðast eftir 22. viku meðgöngu. Þetta er nauðsynlegt til auðkenningar í skrá landlæknis og annarra heilbrigðisstofnana. Barnið uppfyllir ekki kröfur til að fá venjulega kennitölu og því er þetta nauðsynlegt.

- Hvert er úrlausnarefnið?** Gera nauðsynlegar breytingar á lögum um skráningu einstaklinga nr. 140/2019.
- Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?** Gildandi lög gera ráð fyrir að heildarafhending þjóðskrár verði hætt í janúar á næsta ári. Kerfi Þjóðskrár Íslands eru ekki

tilbúin fyrir þá breytingu og því nauðsynlegt að breyta lögum. Þá skortir heimild til að skrá andvana fæddum börnum sem fæðast eftir 22. viku meðgöngu, kerfiskennitölu.
B. Markmið
1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki. Stefna stjórnvalda kemur fram í þingsályktun nr. 32/149 um stefnu í fjarskiptum fyrir árin 2019-2033 og markmiðsákvæði laga um skráningu einstaklinga. 2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda. Ljóst er að áform þessi munu stuðla að því að markmiði stjórnvalda verði náð.
C. Leiðir
1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það? Ákvæði laga taka gildi án þess að hægt sé að framkvæma þau. 2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið. Ekkert annað kom til greina. 3. Mögulegar leiðir við lagasetningu. Þessi leið sú eina í stöðunni.
D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?
1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni. Stutt frumvarp samið sem breytir tveimur ákvæðum laga um skráningu einstaklinga nr. 140/2019. 2. Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott. Sjá A1 hér að framan.
E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar
1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga? Á ekki við. 2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu? Nei 3. Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til? Nei.
F. Samráð
1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? Þjóðskrá Íslands, heilbrigðiskerfið, opinberar stofnanir og almenningur. 2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Nei 3. Samráð sem þegar hefur farið fram. Við Þjóðskrá Íslands. 4. Fyrirhugað samráð. Áætlað er að áform og síðar frumvarp fari í hefðbundið samráð, bæði innan stjórnarráðsins og opið öllum.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal
H. Næstu skref, innleiðing
1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina? Nei 2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almenningur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Á ekki við 3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur? 4. Mælikvarðar á árangur og útkomu. Verkáætlun Þjóðskrá Íslands 5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Nei
I. Annað

J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað
2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum